

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა №36

01.05.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: წყალში ხსნადი საღებავების საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „იმგე“, ქ. ბათუმი, ფრიდონ ხალვაშის გამზ. N 109;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. ბათუმი, ფრიდონ ხალვაშის II შესახვევი N2ა;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 11.03.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ეკოლცენტრი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „იმგეს“ მიერ წარმოდგენილია ქ. ბათუმში, წყალში ხსნადი საღებავების საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია დაგეგმილია ქ. ბათუმში, ფრიდონ ხალვაშის II შესახვევი, N2ა-ში, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე არსებულ 100 მ² ფართობის მქონე შენობაში (ს/კ 05.32.08.913). აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს ირინა იმნაძის და მემედ იაკობაძის საკუთრებას და შპს „იმგეს“ იჯარის ხელშეკრულებით გადაცემული აქვს სარგებლობაში. საპროექტო ტერიტორიას დასავლეთით ესაზღვრება ბათუმი-ხულოს საავტომობილო გზა, ავტოსერვისის საწარმო და ავტოსამრეცხაო, ჩრდილოეთით ჯართის მიძღები საწარმო, სამხრეთით სხვადასხვა სახის სავაჭრო ობიექტები. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი განთავსებულია საპროექტო ტერიტორიის აღმოსავლეთით, 25 მეტრის დაშორებით.

შპს იმგე გეგმავს წყალში ხსნადი საღებავების წარმოებას, კერძოდ, გათვალისწინებულია წყალში ხსნადი საღებავისათვის სხვადასხვა სახის კომპონენტების (ნედლეულის) შემოტანა, დოზირება, ჰიდრაულიკურ მიქსერში წყალთან ერთად ჩაყრა, მორევა, დაფასოება, დასაწყობება და შემდგომ რეალიზაცია. ტექნოლოგიური პროცესისათვის საჭირო ნედლეულის შემოტანა გათვალისწინებულია მზა სახით ქვეყანაში არსებული სხვა სამრეწველო ობიექტებიდან და ასევე, საზღვარგარეთიდან.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს მაქსიმალური წლიური წარმადობა იქნება 800 ტონა წყლის ბაზაზე დამზადებული საღებავის წარმოება, რისთვისაც საწარმოში განთავსებულია 0.5 ტ/სთ წარმადობის ჰიდრაულიკური მიქსერი. საწარმოსთვის წლის განმავლობაში გამოსაყენებელი საჭირო ნედლეულის რაოდენობაა: ტიტანიუმის დიოქსიდი-120 ტ/წელ; აკრილის პოლიმერი-144 ტ/წელ; პოლიფოსფატი-0.8 ტ/წელ; ბიოციდი-2 ტ/წელ; საღებავი პრეპარატი (ANTI FOAM)-2.400 ტ/წელ; ცელულოზას მარტივი ეთერები (DISPERSANT)-3.2 ტ/წელ; ჰიდროქსიეთილ ცელულოზა-2.4 ტ/წელ;

კაუსტიკური სოდა (CAUSTIC SODA FLAKES)-0.4 ტ/წელ; ფითხი სამღებრო სამუშაოებისთვის (TALK EXTRA)-16.8 ტ/წელ; ფითხი სამღებრო სამუშაოებისთვის (KALCITE 5 MIKRON)-325.6 ტ/წელ; ეთილენგლიკოლი-8 ტ/წელ; პროპილენგლიკოლი -4 ტ/წელ; პოლიკარბონმჟავა-7.2 ტ/წელ; წყალი-160 ტ/წელ და სხვ. საწარმო იმუშავებს წელიწადში 240 დღე, 8 საათიანი სამუშაო რეჟიმით. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გათვალისწინებულია 10 ადამიანის დასაქმება.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში ნედლეულის შემოტანა მოხდება დაფასოებული სახით, ტომრებით და პლასტმასის ჭურჭელით, რომლებიც განთავსდება საწარმოო შენობაში, გადახურულ, მობეტონებულ სასაწყობე ტერიტორიაზე. ჰიდრაულიკურ მიქსერში მოხდება წყლის ჩასხმა და შემდგომ შესაბამისი რეცეპტის მიხედვით, ემატება შესაბამისი სახეობის და წონის ნედლეული. მიქსერში მორევის შემდეგ ხდება მიღებული ნარევის (პროდუქტის) ჩასხმა შესაბამის ჭურჭელში და დასაწყობება. ეტიკეტირებისა და შეფუთვის შემდეგ ხდება პროდუქციის რეალიზაცია. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ტექნოლოგიურ პროცესში ბუნებრივი აირის ან სხვა სახის საწვავის გამოყენება არ არის გათვალისწინებული.

პროექტის ფარგლებში წყლის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო მიზნებისთვის. როგორც უკვე აღინიშნა, საწარმოში წყალი გამოიყენება საღებავების გამხსნელად (160 ტ/წელ). გარდა ამისა, წყალი გამოიყენება მიქსერის გარეცხვის მიზნით (24 მ³/წელ). გამოყენებული წყლის წინასწარი გაწმენდა ხდება სალექარში, საიდანაც ჩაშვებული იქნება საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილ 2.7 მ3 მოცულობის ბეტონის ორმოში, რომელიც დამატებით ასევე ასრულებს სალექარის ფუნქციას. აღნიშნული წყლის საბოლოო განთავსება ხდება ქ. ბათუმის საკანალიზაციო სისტემაში. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის წყლის მომარაგება განხორციელდება ქ. ბათუმის წყალმომარაგების სისტემიდან, ხოლო, ტექნიკური წყლის აღება მოხდება საწარმოს ტერიტორიაზე არსებული ლიცენზირებული ჭაბურღილიდან. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ჩაშვება განხორციელდება საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილ ბეტონის ორმოში, რომლის დაცლა მოხდება პერიოდულად, საჭიროებიდან გამომდინარე.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია როგორც სახიფათო, ასევე არასახიფათო და ინერტული ნარჩენების წარმოქმნა. მიქსერის გარეცხვის შედეგად სალექარში წარმოიქმნება წყალშემცველი სუსპენზია (ინერტული ლამი), რომელიც შეიცავს საღებავს. აღნიშნული ნარევი განთავსდება მუნიციპალიტეტის შესაბამის ნაგავსაყრელზე.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით საწარმოს ტერიტორიაზე ჰაერის დამაბინძურებელ წყაროს წარმოადგენს ჰიდრაულიკური მიქსერის თავზე დამონტაჟებული გამწოვი სისტემა. საწარმოს ფუნქციონირებისას ატმოსფერულ ჰაერში გამოიყოფა სხვადასხვა მავნე ნივთიერებები, მათ შორის შეწონილი ნაწილაკები.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წყაროებს წარმოადგენენ ჰიდრაულიკური მიქსერი და გამწოვი ვენტილაცია. ხმაური ასევე შესაძლებელია გამოიწვიოს ავტოსატრანსპორტო საშუალებებმა ნედლეულის და პროდუქციის შემოზიდვა/გაზიდვისას. სკოპინგის ანგარიშის მომზადების ეტაპზე განხორციელებული შეფასების მიხედვით, საწარმოო ობიექტისგან მოსალოდნელი ხმაური არ აღემატება დასაშვებ ნორმებს ახლომდებარე მოსახლეობისთვის, რადგან ხმაურის გამომწვევი დანადგარები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში, რაც მნიშვნელოვნად ამცირებს ხმაურით გამოწვეულ ზემოქმედებას.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. სამინისტროში წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშსა და თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად, დამატებით ატვირთული იყო პრეზენტაცია, სადაც საზოგადოებას შესაძლებლობა ჰქონდა, არატექნიკურ და გასაგებ ენაზე, გაცნობოდა მოკლე ინფორმაციას პროექტთან დაკავშირებით. საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში მოქმედი საგანგებო მდგომარეობიდან გამომდინარე, საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის N181 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს ახალი კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების“ მე-5 მუხლის შესაბამისად, აიკრძალა საჯარო სივრცეში ფიზიკურ პირთა თავშეყრა 10 პირზე მეტი რაოდენობით. ხოლო შემდგომ, აღნიშნულ დადგენილებაში განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად, აიკრძალა საჯარო სივრცეში ფიზიკურ პირთა თავშეყრა 3 პირზე მეტი რაოდენობით. „საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების აღკვეთის მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 23 მარტის N181 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 26 მარტის N196 დადგენილების შესაბამისად, შპს „იმგეს“ წყალში ხსნადი საღებავების საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე სკოპინგის დასკვნის გაცემისთვის დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოება განხორციელდა საჯარო განხილვის ჩატარების გარეშე და საზოგადოების მონაწილეობა და მის მიერ მოსაზრებებისა და შენიშვნების წარდგენის შესაძლებლობა უზრუნველყოფილი იქნა წერილობით, აგრეთვე ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით. აღსანიშნავია, რომ დაგეგმილი საქმიანობის შესახებ ინფორმაცია ასევე განთავსდა ქ. ბათუმის ტერიტორიაზე, სააფთიაქო ქსელებთან და იმ ობიექტებთან, სადაც საგანგებო მდგომარეობის შეზღუდვების გათვალისწინებით დასაშვებია მოქალაქეთა გადაადგილება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;

3. **გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.

4. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის აღწერა;
- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- საქმიანობის განხორციელების ადგილის GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები; შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არა ქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივა, საწარმოს განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- საწარმოს ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), მდინარემდე;
- ინფორმაცია 500 მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ნებისმიერი ტიპის საწარმოს და წარმოების შესახებ მანძილების მითითებით;
- საწარმოს ტექნოლოგიური სქემის (საწარმოო პროცესის) აღწერა;
- საწარმოს ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარებისა (სიმძლავრე და წარმადობა) და ტექნოლოგიური მოწყობილობების, ჰიდრავლიკური მიქსერის დეტალური აღწერა;
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
- საწარმოო ინფრასტრუქტურის მოწყობა/განთავსების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოო და სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო-ფეკალური, სანიაღვრე, საწარმოო ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები;
- საწარმოო ჩამდინარე წყლების განეიტრალებისა და გაწმენდის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- გამწმენდი ნაგებობების (სალექარის) დეტალური აღწერა (საწარმოში წარმოქმნილი საწარმოო ჩამდინარე წყლების განეიტრალება/გაწმენდის ეფექტურობის ხარისხის შესახებ ინფორმაცია);
- საწარმოო ჩამდინარე წყლების ქიმიური შედგენილობა;
- საწარმოო ჩამდინარე წყლების ბათუმის საკანალიზაციო სისტემაში ჩაშვებასთან დაკავშირებით კანალიზაციის მფლობელთან შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტის წარმოდგენა;
- ხანძარსაწინააღმდეგო დანიშნულებით წყლის მომარაგებისა და სახანძრო სისტემის მოწყობის საკითხები;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ;
- ნედლეულისა და მზა პროდუქციის რაოდენობა და მათი დასაწყობების მოედნების აღწერა;

- ქიმიური ნივთიერებების დასაწყობების, უსაფრთხოდ განთავსების პირობების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების სახეობების და რაოდენობის შესახებ მონაცემები და შემდგომი მართვის ღონისძიებები, „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ 2015 წლის 17 აგვისტოს საქართველოს მთავრობის N426 დადგენილების მიხედვით, ნარჩენების კლასიფიკაცია წარმოდგენილი უნდა იყოს კოდის და სახიფათობის მითითებით;
- ინფორმაცია მიქსერის გარეცხვის შედეგად სალექარში წარმოქმნილი წყალშემცველი სუსპენზიის (ლამის) ტოქსიკურობის, რაოდენობის, შემადგენლობისა და მისი მართვის ღონისძიებების შესახებ;
- საწარმოს მოწყობის ეტაპზე და ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის საკითხი;
- ინფორმაცია ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის) ტრანსპორტირებისათვის გამოყენებული გზების შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის ტრანსპორტირებისა და ტრანსპორტირებიდან გამომდინარე გარემოს შესაძლო დაბინძურების და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ინფორმაცია ლამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვისა და მკაცრად დაცული 8 სთ-იანი სამუშაო გრაფიკის შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია საწარმოს მიერ მოსაყენებელი გამწოვი სავენტილაციო სისტემის შესახებ, შესაბამისი პარამეტრების შესახებ ინფორმაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე (გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში);
- ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გზმ-ის ანგარიშში განხილული უნდა იყოს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების (სუნის შემცველი) შემცირებისათვის გათვალისწინებული დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და გრუნტის ხარისხზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე საწარმოს

მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი დეტალური, კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები;

- კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერზე (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);
 - გზშ-ის ანგარიშში განხილული უნდა იყოს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემცირებისათვის გათვალისწინებული დამატებითი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი;
 - საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
 - საპროექტო ტერიტორიის გენ-გეგმა;
 - სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
 - გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იყოს წარმოებაში გამოსაყენებელი ნედლეულის დაზუსტებული ლათინური და ქართული სახელწოდებები, ასევე მათი მახასიათებლები.
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „იმგეს“ მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი ქ. ბათუმში წყალში ხსნადი საღებავების საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული, შესწავლილი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.